

De Grote Moeder in de kerk

Oorsprong

God als ‘moeder’ is een zeer oud concept van het goddelijke. De ‘Grote Moeder’ werd reeds kort na de Vloed door de mensheid aanbeden. Later werd ze bekend als **Inanna** in oud Sumerië, **Ishtar** in Babylon, **Anat** in Kanaän, **Isis** in Egypte, ‘Magna Mater’ **Rhea/Cybele** in Griekenland, en ga zo maar door naar **Gaea**¹, **Artemis**, **Diana**, **Venus** ... Bijzonder opmerkelijke verhalen werden bedacht over haar rol in de geestelijke levens van het volk.

Hardnekkige aanhang

Wanneer het monotheïsme rond de ware God Jahweh onder het Joodse volk zijn invloed liet gelden, hadden echter godinnen als Ashera, Ishtar, Anat, enz. nog altijd een grote aanhang bij de Israëlieten. Getuige daarvan de volgende passage uit het Bijbelboek Jeremia:

“Toen antwoordden al de mannen, die wisten, dat hun vrouwen voor andere goden offers ontstaken, en al de vrouwen die daar stonden, een grote menigte, namelijk al het volk dat in het land Egypte, in Patros, woonde, aan Jeremia: Wat het woord betreft, dat gij tot ons in de naam van Jahweh gesproken hebt, **wij zullen niet naar u luisteren**; maar wij zullen voorzeker doen alles wat wij uitgesproken hebben, en offers ontsteken voor de **koningin des hemels** en haar plengoffers brengen, zoals wij gedaan hebben, wij en onze vaders, onze koningen en onze vorsten, in de steden van Juda en op de straten van Jeruzalem; toen hadden wij goed ons brood en waren gelukkig en zagen geen rampspoed. Maar sedert wij zijn opgehouden voor de **koningin des hemels** offers te ontsteken en haar plengoffers te brengen, hebben wij aan alles gebrek gehad en zijn wij door het zwaard en de honger omgekomen. Wanneer wij voor de **koningin des hemels** offers ontsteken en haar plengoffers brengen, is het dan buiten onze mannen om, dat wij voor haar **offerkoeken naar haar beeld** maken en haar plengoffers brengen?” (Jeremia 44:15-19)

Koekvorm naar de beeltenis van de Koningin des Hemels

Adoptie door de Rooms-katholieke Kerk

Veel later, om het heidendom te kunnen inlijven, werd het aloude afgodendom rond de ‘Grote Moeder’ in de Roomse Kerk geïncorporeerd. Daartoe heeft deze gemakkelijkschalve Maria de aloude afgodstitel van ‘**Koningin des Hemels**’ (*regina coeli*) aangesmeerd, en heeft ze de zgn. ‘Kroning van de Maagd’ uitgevonden. De aanzet daartoe moet al vrij vroeg in de geschiedenis van de kerk zijn gebeurd. Men maakte stenen tabletten van de ‘maagd’, afgebeeld als ‘Koningin des Hemels’ (zie onder-links), zittend op de maansikkel en omgeven met zonnestrallen en een kroontje. Dit verwijst uitermate naar de Sumerische hoofdgodin **Ishtar** (is dezelfde als Astarte/Astarot):

Zie de zonnerradiatie om haar lichaam. Zij zit tussen de punten van de maansikkel (zie de Ishtar maansik-kel-stèle hierna op volgende pagina). Haar borsten zijn ontbloot om het kind te voeden, zoals bij de heidense godinnen gebruikelijk was. Pas later zou men de borsten bedekken.

Vergelijk hiermee dit Zon in maansikkeljuweel

Gravure van Albrecht Dürer (1471-1528)

¹ Gaea (of Gaia/Gaya, van het Griekse γη [gè] = aarde) is de Aarde als godin, de bezielde ‘oermoeder van het leven’.

Links een stèle uit Ur (Chaldea) met **Ishtar** (→ Eng. ‘Easter’) afgebeeld als “De Koningin van de rijzende zon” - één van haar titels. Wat u hier eigenlijk ziet is een “Ishtar Zonsopgangdienst” aan de top van een Ishtar-tempel. De zon komt op tussen de punten van de maansikkel, net boven het hoofd van Ishtar.

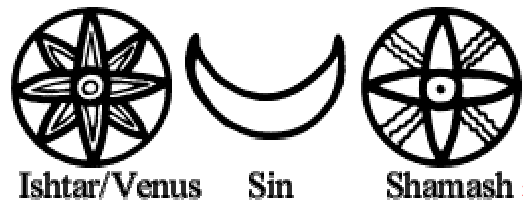
Ishtar, Koningin des Hemels (midden) - afdruk van het rolzegel rechts.

Merk hierbij op dat Ishtar/Inanna normaliter als dochter van de **maangod** Nanna(n/r)/Sin geldt, terwijl de Babylonische **zonnegod** Oetoe/Shamash (of Sjamasj) haar broer is².

De Rooms-katholieke Maria zou de titel ‘koningin des Hemels’ komen te delen met Ishtar, Inanna, Isis en andere godinnen die lang vóór haar werden aanbeden.

Links een grenspaal uit het tweede millennium v.C. Hiermee bakenden Babylonische landeigenaars hun eigendommen af. De steen, genoemd ‘kudurru’, is o.a. beschreven met de naam van de eigenaar en de tekenen van de goden. De maansikkel bovenaan symboliseert de maangod Sin, de achtpuntige ster (links) is Ishtar of Venus, en het kruiswiel (rechts) met de zonneradiatie (tussen de spaken) is de zonnegod Shamash.

Ishtar/Venus Sin Shamash³

Links: De horens en zonnescijf, op het hoofd van Isis (zie ook de Apis-stier), staan voor maansikkel en zon, zoals bij de oude Mesopotamische Nannar/Sin, Oetoe/Shamash en Inanna/Ishtar symboliek. (Ishtar is dochter van maangod Sin en zus van zonnegod Shamash).

Gekroond door de Roomse Kerk

Omdat Maria verondersteld werd de ‘Koningin des Hemels’ te zijn, werd ze sinds de middeleeuwen veelvuldig afgebeeld in een scène ‘Kroning van Maria door Christus’. Christus plaatst de kroon op het hoofd van zijn moeder. Ook komt het voor dat ‘engeltjes’⁴ de kroon plaatsen.

Kathedraal van Straatsburg, Christus kroont Maria, ca. 1250 n.C.

² Zie Encarta 2002 en Van Goor's Woordenboek der Godsdiensten.

³ Zie het symbolenweb www.symbols.com.

⁴ De Katholiek-heidense voorstelling van engelen slaat echt nergens op: engelen zijn geen kleine kinderlijke wezentjes maar in feite zeer krachtige geesten - zie bv. Psalm 103:20; Matth. 13:41,42, enz.

Links de centrale scène uit “Kroning van de Maagd” van Filippo Lippi, uit ca. 1444. Maria wordt gekroond als Koningin des Hemels, de titel van de oude heidense godinnen. In 1954 verklaarde Paus Pius XII Maria officieel als de Koningin des Hemels (Encycliek AD CAELI REGINAM). Zij werd in feite het **substituut** voor Jezus als Verlosser (Maria co-redemtrix) en Middelaar (Maria mediatrix). De stevige indruk wordt gewekt dat Maria bereid is tot luisteren terwijl God onbereikbaar en koud is. Maria zal je wensen inwilligen waar God ze zal refuseren, en God is gebonden aan de wil van Maria. Het is eerder Maria die verlost en God zet er louter zijn stempel op. **Hier bestaat een woord voor : Antichrist!** Het Griekse woord ‘anti’ betekent ‘in de plaats van’, of ‘substituut’!

Mozaïek in de Santa Maria Maggiore, uit ca. 1296, gemaakt door Jacopo Torriti, in opdracht van Paus Nicolaas IV

Hier zijn het de ‘engeltjes’ die Maria kronen. Merk onderaan de maansikkel (→ Sin) op, en om haar hoofd de zonneradiatie (→ Shamash)

In de vroegste berichten over Mariaverering wordt zij vereerd met de gebruikelijke offergaven voor een heidense godin. Vrouwen offerden de ‘Heilige Maagd’ koeken en wijn in hetzelfde schrijn waar hun voorouders de godin Astoret (Astarte) hadden aanbeden.

Hiernaast de offergaven die nog steeds aan de ‘Moeder van Genade’ worden gebracht in het oosten (zie verderop). Het bakken van ‘offerkoeken’ voor de ‘Koningin des Hemels’ (zie hierboven Jeremia 44:15-19) was ook een vroeg gebruik bij de Maria-aanbedding. Epiphanius, de 4^e eeuwse Patriarch van Constantinopel, stelde woedend vast “dat de vrouwen die de Maagd wilden vereren, haar in de plaats van God stelden”⁵.

Gedurende de eeuwen heen hebben sommige christelijke leiders geprobeerd de aanbedding van Maria te bestrijden (soms met geweld), maar de devotie voor de ‘Heilige Maagd’ is er alleen maar sterker door geworden. De zogenaamde verschijningen en de aanwezigheden op bedevaartsoorden namen toe⁶. Katholieken zien haar als ‘Mede-Verlosseres’ (Co-Redemtrix) en ‘Middelares van alle Genade’ (Mediatrix)⁷.

⁵ Dues, Greg. *Catholic Customs and Traditions: A Popular Guide*, p.194. Mystic, CN: Twenty-third Publications, 1992

⁶ Ibid, p.196.

⁷ Dit is in directe tegenspraak met de Schrift, waar overduidelijk geleerd wordt dat er slechts één middelaar is tussen God en de mensen: Jezus Christus, die Zichzelf heeft gegeven als een losprijs voor allen (1 Timotheüs 2:5, 6).

Maagd

Met haar titel “Heilige Maagd” vervulde Maria de rangen van vele andere godinnen met dezelfde titel: **Athena, Minerva, Ishtar/Astarte/Ashera**⁸, **Ostara/Eástre**⁹, **Aphrodite, Venus, Anat, Inanna, Diana, Artemis, Hestia/Vesta, K/Q/Guan-Yin, Kanyakumari, Chimalma, Atalante, Sheng-Mu**¹⁰, **Cybele**, en andere. Zij werden/worden allen als maagd beschouwd.

Sheng-Mu

Ashera/Astarte

Aphrodite & kind Eros

Venus & Cupido

Anat

Ishtar

Diana

Artemis

Quan Yin

Ostara/Eástre
(Germaans)

Kanyakumari

Chimalma (Mexico)

Gezien vele van deze godinnen ook “liefdegodinnen” zijn (seksualiteit), verschilt de oude betekenis van het woord “maagd” met onze moderne opvatting. Het woord “maagd” had betrekking op een onafhankelijke, autonoom handelende vrouw, een vrouw die aan geen man of kind verantwoording

⁸ De Bijbel toont aan dat Salomo de Ashera-aanbedding aanmoedigde, maar Josia roeide ze uit: 2 Koningen 23:4-7, 13.

⁹ Germaanse Lentekoningin. De Saksen noemden haar Eástre. Eástre is dan weer een latere verbastering van Ishtar. Vandaar komt het Engelse ‘Easter’ (Pasen) en de weergave daarvan in de King James Version (→ Handelingen 12:4).

¹⁰ Sheng-Mu (China) betekent “Heilige Moeder”. Zij werd maagdelijk bevrucht.

moest verschaffen. De benaming had weinig van doen met seksuele onthouding. Bij de heidenen kon een ‘maagd’ best een tempelprostituee zijn of losse seksuele contacten hebben.

In de Roomse kerk werd veel nadruk gelegd op Maria’s maagdelijkheid. Nu leert de Bijbel nergens dat Maria na Jezus’ geboorte maagd gebleven is in de christelijke betekenis van ‘seksuele onthouding’. Maria had een man, Jozef, en kreeg nog verscheidene kinderen van hem. Deze kinderen werden Jezus’ halfbroers en halfzussen (Mark. 6:3, Matth. 13:55-56). Maria was in de christelijke betekenis enkel maagd vóór de conceptie door de Heilige Geest. Na de geboorte van Christus had ze gemeenschap met haar man Jozef (van wie ze nooit scheidde) zodat zij absoluut geen maagd meer was.

Maar waarom maakte Rome van Maria de ‘Heilige Maagd’? Ze kon nog moeilijk anders. Omdat de heidense godinnen en voorlopers van Maria “maagd” genoemd werden zou ook Maria een “maagd” moeten zijn. Dat waren ze verplicht aan de heidenen die zij geadopteerd hadden en die in Maria hun aloude ‘Heilige Maagd’ zagen. Maar inmiddels was door de Schrift de betekenis van het woord “maagd” verschoven, van “ongetrouwde vrouw” naar “ongetrouwde vrouw **zonder seksueel contact**”. Dat kon Rome niet negeren. Dus moest het Schriftwoord verdraaid worden, waar staat dat Jezus nog broers en zussen had, door te verklaren dat dit Zijn verwanten, neven of nichten waren.

Middelares van alle genade

Maria als ‘genadeschenkster’ had haar voorlopers: **K/Q/Guan-Yin** (Oost-Azië), **Kannon** en **Yuki** (Japan), **Kwun-Yam**, enz. Zij worden allen ‘Godin van de Genade’ genoemd.

Links de ‘Godin van de Genade’ **Kannon**. Zij is een van de meest populaire godheden in Japan. Haar bekommernis is het redden van mensen op aarde. Ze wordt dikwijls afgebeeld met 11 gezichten (zie hieronder), symbolisch voor haar genade in alle richtingen. Ook wordt ze soms afgebeeld met 1000 armen, symbolisch voor haar onuitputtelijke hulp om het lijden te verzachten van het volk op aarde. In Oost-Japan, zijn er 33 tempels aan haar gewijd (Er zijn er 88 in de wereld). Zij wil de gelovigen vrijwaren van de Hel en hen voeren door de poorten van het eeuwige leven¹¹. Middelares van alle genade!

Zie op de uiterst linkse foto het zonwiel en de stralen van de zonnegod. Vgl. dit Mithras/Helius én met de ‘Heilige Maagd’ Maria.

Niets nieuws onder de zon dus. De aloude Genadegodin leeft gewoon verder in de Roomse voorstelling van Maria.

¹¹ Zie www.onmarkproductions.com.

Links **K/Q/Guan-Yin**, ze komt met Kannon overeen en is de populaire medelevende ‘Verlosseres’ van het Oosten. “Doorheen de Oriënt kunnen in tempels, schrijnen en openstaande grotten, altaren gevonden worden die gewijd zijn aan deze **Moeder van de Genade**, en er worden daar onophoudelijk gebeden gebracht voor haar beeld en vlam, wanneer de mensen haar opzoeken voor leiding en hulp, op elk levensgebied. Kuan-Yin is nog steeds een vast deel van de Oosterse cultuur, maar er is nu ook een groeiend aantal Westerse devoten die in haar sterk ‘de Godin van Genade’ herkennen, samen met de ‘Maagd Maria’, als een verlichtster en bemiddelaarster van het Zevende Tijdperk van Aquarius”¹²

Rechts Guan-Yin in Thailand, zij staat bovenop een draak.

Links het standbeeld van **Kuan-Yin** in Hongkong. Zij is de meest geliefde godin van China, de ‘godin van de genade’. Ze staat bekend als ‘degene die gebeden/geluiden/geween hoort’. Haar naam overdenken (meditatie) is een krachtige vorm van devotie. In de 4de eeuw n.C. waren keramische iconen van de godin razend populair en leidden tot massaproductie. Keramische Kuan-Yin-beeldjes waren vóór de revolutie in elk Chinees huis te vinden en tegenwoordig weer volop aanwezig in winkels en huizen.¹³

Zij wordt vaak afgebeeld met een wilgentak en/of een vaasje met ‘de dauw van haar compassie’¹⁴.

Rechts Guan-Yin in Penang, Maleisië.

Nog enkele andere beelden van de ‘Godin van de Genade’ hierna:

¹² www.tsl.org.

¹³ De godin, Shahrukh Husain.

¹⁴ Encyclopedie van de Oosterse Mythologie, Rachel Storm.

Zwart-bronzen Godin van de genade

Godin van de genade in een Chinees klooster

Godin van de genade in Singapore

Kannon in Keelung, Japan, 22,55 m hoog

Godin van de genade

Yuki Happy Goddess of Mercy

Located along National Route 488, 2.4 km from Yuki Town Hall, it is well known for its cherry blossoms in the spring. The Yuki Happy Goddess of Mercy on route 488 is renowned for its cherry blossoms and also for the many poems carved into the stones, and there is an unending succession of people taking a break from their drive here.

Godin van de genade Yuki in Japan

Godin van de genade Kuan-Yin in Thailand

Godin van de genade Kannon met parel der wijsheid

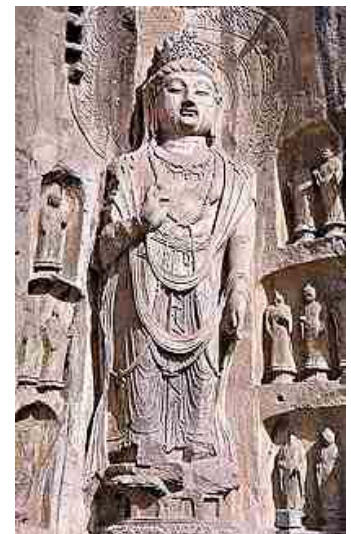
Godin van de genade Quan-Am in Vietnam (= Kuan-Yin)

Een groot beeld van Maria als 'Notre Dame du Liban'

Kun-Iam in Macau, de grootste ter wereld, Godin van de genade (design door een Potugese katholieke vrouw !)

Gekroonde Godin van de genade Guan-Yin in Longmen, China

Kannon, in Ofuno,
Japan

Quan-Yin, op de berg Putea, Oost-China

Quan-Yin, China

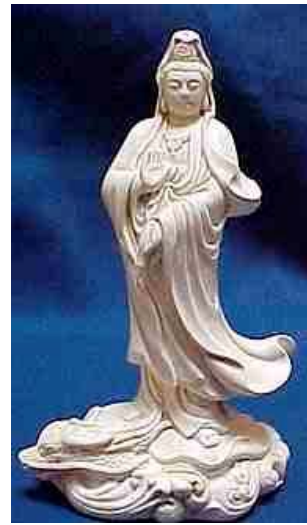
Kannon, Matsui,
Japan

Quan-Am op draak

Quan-Yin met aardbol en
parel der wijsheid

Quan-Yin op draak

Quan-Yin op draak

Links: 'Kuan-Yin met rozenkrans'

Onder: 'O.L.V. van de rozenkrans'

Tara, de godin van medelijden en
genade (Tibet - Nepal)

Moeder en Kind

'Moeder en kind'-afgoderij is er altijd en overal geweest, vóór en sinds het christendom. De 'Maria en Kind'-afgoderij is gewoon een voortzetting van de aloude heidense gewoonte. Zoals zovele afgoderijen werd ook de 'moeder en kind'-cultus door de Roomse Kerk geadopteerd en getransformeerd in Maria. Hierna het resultaat van wat zoekwerk in boeken en webs:

Isis & Horus

Zonnegodin Arinna & kind

Parvati & baby Ganesh

Moedergodin uit Kanaän¹⁵

Maurya 3e v.C., N. Mus. India

Eirene & Plutus

Indrani & Indra

De moedergodin Ishtar met het goddelijke kind Tammoez.

Ishtar & Tammuz¹⁶

Uit Ur, vroege 4e mill. v.C.

¹⁵ Geïllustreerde Encyclopedie van de Bijbel, Icob, 1964/1976.

¹⁶ Van Goor's Encyclopedisch Woordenboek der Godsdiensten, 1970.

Yasoda & Krishna,
Cholaperiode

Sheng-Mu en kind,
China

Messalina & Britannicus,
45 n.C. (naar Eirene)

ca. 500 vC, München

Moedergodin

Préh. Museum München

Moedergodin & kind
uit het oude Chaldea

Moedergodin uit Lahav, Israël.
Hiervan heeft men er vele honderden gevonden.

Devaki & Krishna

Aphrodite & Eros

Xochiquetzal & kind, Azteeks

Neolithisch Z-O Azië

Moedergodin & kind

4 x Moedergodin
(vier aspecten)

Gouden gevleugelde Aphrodite
met Cupido uit Bactrië

Kannon als Maria!

Hera & Hercules

Zwarte Madonna

Astarte van Tyrus
(Tanit) met kind

Isis en Harpocrates (= Horus)
2-3e eeuw nC.

Moedergodin
à la Isis en Horus

Isis & Harpocrates
2-3e eeuw nC

De oorsprong van het fenomeen 'Zwarte Madonna' ligt vermoedelijk bij de zwarte beeldjes van Isis met haar kind Horus (Gr. *Harpocrates*). Zwart is ook de kleur van de aarde, een symbool van vruchtbaarheid. Zie ook Gaea of 'Moeder aarde'.

Bijbelse overdenking

De Bijbel is bijzonder duidelijk over de weg naar de verlossing. Die weg is geenszins Maria, of welke godin van de genade dan ook, maar overduidelijk Jezus Christus.

Johannes 14:6

Jezus zei: “**Ik ben de weg** en de waarheid en het leven; **niemand** komt tot de Vader dan door **Mij**”.

Handelingen 4:10-12

Petrus zei: “Laat dan aan u allen en aan het hele volk van Israël bekend zijn, dat **door de naam van Jezus Christus** de Nazoreëer, die u hebt gekruisigd, die God uit de doden heeft opgewekt, door die naam deze gezond voor u staat. **Deze** is de steen die door u, de bouwlieden, is veracht, die tot een hoeksteen is geworden. **En in niemand anders is de behoudenis, want er is ook onder de hemel geen andere naam onder de mensen gegeven waardoor wij behouden moeten worden**”

1 Timotheüs 2:5-6

Paulus zei: “Want er is één God en **één middelaar tussen God en mensen**, de mens Christus Jezus, die Zichzelf gegeven heeft tot een losprijs voor allen”

Marc Verhoeven

E-mail: verhoevenmarc@skynet.be

Homepage: www.verhoevenmarc.be of users.skynet.be/fa390968

Ga hier naar de [Nieuwste Artikelen](http://www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm) of www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm